

Fiesta Coragga, byzonviadalok Gorvikban

KULTÚRA

A Fiesta Corragga története

A byzonokkal való küzdelem szokása a régmúltból ered: írásos feljegyzések említést tesznek bivalyok és emberek küzdelméről már Godonban is. Ez eredetileg a lovagi tornához hasonló látványos összecsapás lehetett, mely békeidőben történő gyakorlatozás célját szolgálta; később a Shadoni Birodalom egyes népei között lett népszerű mulatság, így került át az új hazát alapítók csoportjával a Szent Földre. Bár szerte a Délvidéken, főként a dzsadoknál, a gladiátorok több helyütt is byzonokkal mérik össze erejüket, tudásukat, ezekkel nem említhető egy napon a gorviki Fiesta Corragga. Több ez egyszerű küzdelemnél, hisz ez – a gorvikiak szerint – már művészet, melyet az ember az állat segítségével alkot; nem más, mint egy előre meghatározott koreográfiával bíró halálos tánc, amiből csak az egyik fél kerülhet ki élve.

Háttér

A Fiesta Corragga – ami közönsre lefordítva Bátorság-ünnepet jelent –, olyannyira népszerű Gorvikban, hogy a nagyobb városokban szinte hetente tartják meg őket, ahol is komoly népszerűségnek örvendenek.

A fiestán külön erre képzett gorviki ifjak, gon-morrák – vagy ahogy külhonban ismerik: szívszúrók – lépnek a közönség elé, s egy szál ramierával küzdenek meg a felbőszült byzonnal. Ennek során a gon-morráknak esélyük nyílik, hogy rátermettségük és hidegvérük mellett azt is bizonyítsák, valóban mesteri szinten sajátították el ezt a művészetet, a nézőközönség nem kis elismerésére. Azon túl, hogy a fiesták kiváló szórakozást nyújtanak a köznépek és tehetősebbeknek egyaránt, számtalan személynek – arénamestereknek, tenyésztőknek, karámtulajdonosoknak, fegyver- vagy ruhakészítőnek – nyújtanak megélhetést. Megrendezésükről általában a város, tartomány elöljárói vagy egyéb befolyásos személyei gondoskodnak, olykor az egyház, ezzel ünnepeve meg egy-egy jeles szent napját.

A szereplők

Dietto: Bár elsőre nem tűnik nyilvánvalónak, igen fontos szerep a védnöké. Általában egy helyi hatalmasság, aki pénzt áldoz arra, hogy az arénában megrendezésre kerüljön a fiesta. Ő adja meg a jelet a kezdésre, befejezésre, és a Harmadok – Terzők – kezdetére. A fellépők mind őt köszöntik, a gon-morrák hagyomány szerint neki ajánlják győzelmüket,

de ezen túlmenően még egy fontos döntési jogkörrel is bír. Kendője intésével ugyanis bármikor véget vethet a küzdelemnek, ezzel kímélve meg a byzon életét – bár ez rendkívül ritka, többnyire csak akkor kerül sor rá, ha az állat valóban jól küzd, és ezzel találtatik érdemesnek az életre. Döntésében egy, a byzonokhoz igencsak értő személy segíti, aki lehet Arénamester – Arenista –, vagy egy byzon-tenyészet tulajdonosa.

Gon-morra: Az a nemesi származású gorviki, aki legvégül ramierával leszúrja a byzont. Egy fiestán egymás után ketten-hárman is részt vesznek, olykor többször is. Sorrendet a rangidősség, a hírnév határozza meg – mind az állatok, mind a küzdők esetében. A szívszúrók fekete nadrágot, mellényt és fejükön kendőt vagy kalapot, valamint fehér inget és harisnyát viselnek, lábbelijük finom bőrből való cipő. Mindegyik drága, jó minőségű anyagból készül, ezüsttel gazdagon díszítve. Felszerelésükhöz tartozik még a vörös selyemből készült lanetta, melynek tokjában elrejtve található meg a ramiera. (A kendő színe a közhiedelemmel ellentétben nem azért vörös, mert az ingerli fel leginkább a byzont, hanem mert ezen látszódik legkevésbé a vér.)

Caladon: Hárman vannak, ruházatuk szintén díszes, de valamivel kevésbé, mint a gon-morráé; ők az első számú segítők, s maguk is szívszúróknak készülnek. Fegyverként két-két, színes szalagokkal ékített kurta nyelű dárdát, calát használnak, melynek pengéje vékony, de horgas, hogy benne maradjon a byzonban. A caladonok feladata, hogy caláikat a bivaly nyakába döfve annak nyakizmait elgyengítsék, miáltal a byzon a fejét egyre lejjebb szegi, így végül a gon-morra majd egyetlen döféssel végezhet az állattal.

Cavalerao: Mindig ketten vannak, és egy-egy kiválóan idomított, bőrvértet viselő lovon érkeznek a küzdőterre. Finomra cserzett bőrruhát viselnek és acél lábszárvédőt, fegyverük egy-egy hosszú pengéjű lándzsa. Szerepük, hogy a byzont kifárasztják, de ne sebesítsék meg súlyosan.

A viadal menete

A fiesta elején a küzdelem résztvevői – a byzon kivételével – zenére, hatalmas pompa keretében vonulnak be az arénába. A sort a chiawarro vezeti, egy díszes öltözötű lovas, aki jelképesen átveszi a diettótól a byzonok karámjának kulcsát. Közvetlenül mögötte a gon-morrák és segítők haladnak – akiket együttesen bysonedosnak hívnak –, őket pedig kisebb csapat követi: a

cavaleraók segédei, valamint a staggo, akinek a szerepe, hogy a végleg legyengült byzonnak megadja a kegyelemdöfést, ha az már nem bír felállni. A sort a trezzio zárja, aki háromlovas fogattal vontatja körbe a bivaly tetemét, illetve távolítja el az arénából.

Ha mindenki felvonult, majd elfoglalta a helyét, a dietto jelzésére kezdődhet a fiesta, kinyílhat a kapu, és bejöhethet a byzon. Először a caladonok vörös köpenyeikkel ingerlik, csalogatják az állatot, míg a gon-morra megfigyelheti a bivaly viselkedését: mennyire gyors, a kendőre támad-e vagy az emberre, melyik szarvát használja szívesebben. Ez még csak az előjáték, s pár perc után harang jelzi a Terzo D'Asta, a Lándzsa Harmadát.

Ekkor a cavaleraók látnak munkához: lovuk hátán ülve megpróbálják az állat marjába döfni lándzsájukat, így fárasztva a byzont. Mivel a bivaly utálja a lovakat, többnyire azonnal nekik ront, így a cavaleraóknak a bőrvért mellett valóban kiválóan idomított jószágokra van szükségük, hogy elkerüljék a veszélyes szarvakat. Gyakran előfordul még így is, hogy a byzon alákap a lónak, felborítva, sőt, gyakran a halálát okozva, ilyenkor a gon-morra és a caladonok feladata elterelni a bivaly figyelmét. Időről-időre a caladonok próbát tesznek a byzonnal, s bármikor kérhetik a diettótól a következő harmad megkezdését.

A Zászlók Harmadát – Terzo Di Battas – újabb kongatás jelzi. Ekkor a caladonoké a főszerep: köpenyük mozgásával futtatják a bikát, hogy aztán szemből az alig háromnegyed lábnyi hosszúságú dárdáikat párosával a byzon vállába döfjék. Az állat ilyenkor egyre dühödtebb lesz, mozgása felélénkül, de a caláknak köszönhetően egyre lentebb szegi a fejét. Ez a köpönyegforgatás legfeljebb öt percet tarthat, ugyanis ezután a bivaly bizonytalanná, kiszámíthatatlanná válik.

Az utolsó, és egyben legfontosabb, a Halál Harmadának – Terzo di Morra – kezdetét nem jelzi harangszó. Csak ekkor lép színre a gon-morra, hogy a másik főszereplővel, a byzonnal együtt megkezdjék halálos táncukat: a szívszúróknak ekkor kell megmutatnia művészetét, és a bivalyt fárasztva egyre közelebb kell jutnia annak szarvához, a közönség egyre növekvő lelkesedésére.

Lanettájával nagy ívű, kecses mozdulatokkal tereli az állatot, aki ekkor már rájön, hogy ez a küzdelem az életébe kerülhet, ezért még ádázabban próbál rohamozni. A gon-morra koreográfiájában szerepel a fél térdre ereszkedés, a kendő hát mögé rejtése, vagy a forduló bivaly elvezetése közvetlenül a test előtt. Mindegyik mozdulatnak külön neve van, melyet a fiesta gyakori látogatói fel is ismernek: Halál Csókja, Zászlólengetés, Szövetség stb. A küzdelem attól lesz igazán művészet, hogy a mozdulatok finomak, táncszerűek, s a szívszűrő arca nem tükröz semmiféle érzelmet – hiszen az azok feletti teljes uralkodás Ranagolnak igencsak tetsző dolog.

Pár percnyi küzdelem után, ahogy előkerül a ramiera, a gon-morra megpróbálja a szarvak közt behajolva egyetlen mesterien kivitelezett mozdulattal ledöfni a hatalmas állatot. Nem véletlenül hívják ezt Minudo Veridarnak, azaz az Igazság Pillanatának: a bivaly szarvai közt átmenő szűrőnek meglehetősen pontosnak kell lennie, mivel a célpont, a lapockák közti rész igen kicsi, s fontos, hogy a veszélyes mozdulat közben a gon-morra arca semmiféle érzelmet ne tükrözzön. A cél a szív, de a ramiera – bár annak egy különleges, hosszabb pengéjű változatát használják, a spadierát – még így sem éri el, csak az aortát. Ha a küzdő sikeres, s tényleg egy mozdulattal végzett a byzonnal, a közönség megéljenzi, ha azonban csak a második vagy sokadik szűrőse teríti le az állatot, az ünneplés is többnyire csak méréselt, vagy akár hurrogás is lehet belőle...

Gyakran előfordul, hogy a byzon még él, mikor a földre kerül, ilyenkor a staggo adja meg a kegyelemdöfést. Ez azonban nem számít hibának, hisz a cél nem az állat legyőzése, hanem annak bizonyítása, hogy a gon-morra tökéletesen uralja. A küzdelem végeztével a dietto kendőjével int, hogy a byzon egyik, vagy mindkét fülét – olykor a farkát is – levághatja-e, ügyességének jeleként, majd a bivaly tetemét a trezzio körbevonszolja az arénában. A gon-morrát

a tömeg megéljenzi, hogy aztán újra megismétlődjön a viadal, de most már újabb szereplőkkel.

A Fiesta Corragga változatai

Persze nem Gorvikról lenne szó, ha nem akadnának vidékenként különbségek. Bár voltak rá törekvések, az eltérő rendszereket soha nem sikerült egyesíteni, így a fent leírtaktól egyes tartományokban, vidékenként eltérhetnek.

Abradói stílusú fiesta: Az abradói gon-morrák lovon ülve küzdenek meg a bivallyal, s lanetta és ramiera helyett lándzsát, azaz astát használnak; az utolsó, halálos asta pengéje több mint fél láb hosszú, és a célpont a byzon háta. Az abradói stílusban a művészi jelleg így kevésbé dominál, sokkal inkább hasonlít a hagyományos értelemben vett küzdelemre, viszont jól képzett lovat, és még jobb lovast igényel. Azt hozzá kell tenni, hogy ez a típus a küzdelmek egyik legveszélyesebb fajtája, évről évre rengeteg ló – és olykor gon-morra – esik a bivaly szarvainak áldozatául.

Akvilona: Az akvilonai ifjak az utolsó harmad során, ügyességüket bizonyítandó, még küzdelem közben lemetszik az állat egyik vagy akár mindkét fülét (persze ezt csak az ügyesebbek tudják megtenni), s a viadal végén kendőjükbe csomagolva a kedvesüknek nyújtják át. Olykor, ha egyházi ünnepen kerül sor a fiesta megrendezésére, a megszerzett trófeákat egy szentnek ajánlják fel – mint mondják, vannak templomok, amelyekben százával függenek a zsinórra felfűzött, ily módon szerzett áldozati ajándékok...

Bisonada: Évente egyszer kerül megrendezésre egyes rokmundi és warviki kisvárosokban, falvakban. Különlegessége, hogy egyszerű polgárok, parasztok vesznek részt benne: a bisonada során egy fatákolmánnyal próbálják meg sarokba szorítani a byzont.

Byzonugrás: Nagy látványosságot jelent a Warvik nyugati részében időről-időre megrendezésre kerülő byzonugrás. Ezen sem gon-morrák vesznek részt, hanem jó mozgású, ügyes ifjak, esetleg akrobaták, olykor dzsad rabszolgák. A byzonugrás lényege, hogy az ugró szemből, nekifutásból megragadja a bivaly szarvát, majd az állat öklelő mozdulatát kihasználva átszaltózza a byzon felett.

Fiesta da Wierra: Fiesta a Vérért. Bárhol megrendezhetik, de csak akkor, ha a dietto, esetleg a

gon-morra egyik közeli rokona nemrégiben hunyt el megbosszulatlanul. A legyőzött byzon véréből pár cseppet egy kupába csorgatnak, majd a hozzátartozók borral elkeverve megisszák azt. Ilyenkor a hagyomány szerint a bivaly a túlvilágon a gyilkoson. Ezeken a fiestákon a gon-morra nem viseli díszes ruháját, hanem csak egyszerű, hétköznapi ruházatot hord.

Gorvik: A fiesta kezdetét az jelzi, hogy egy jelenlévő (általában egy bárd) elénekel egy dalt, illetve a rendezvényt gyakran ünnepség követi, mutatóanyagokkal, csepürágókkal.

Noweirra: Ezeken a viadalon noweirrák (gon-morráknak készülő növendékek) küzdenek olyan byzonok ellen, melyek fiatalabbak a hagyományos fiestákon szereplő társaiknál.

Rokmund: A tartományban hét tradicionális vágást kell ejteni a byznon, mielőtt elérkezne az Igazság Pillanata.

Terdellai Viadatok: Annyiban különbözik az abradói stílusú küzdelemtől, hogy az állat szarvára egy szalagot kötnek fel, melyet a gon-morrának lándzsájával kell megszereznie.

A byzonokról

A küzdelemben részt vevő byzonok – gorviki néven bisonok – kissé eltérnek a füves pusztákon élő rokonaiktól. Termetük kisebb, súlyuk néha alig nyom többet öt mázsánál, ugyanakkor fürgébbek, agresszívabbak, s minden mozgó célpontra támadnak, ami természetes ösztöneiknek, s persze az évszázadok óta tartó gondos tenyésztésnek köszönhető. A híresztelések dacára a rendes házi byzonokkal ellentétben nem kell tanítani, éhezteni vagy kínozni őket, hogy megvaduljanak, sőt, a kezdő gon-morrák csak olyan állatokkal kerülhetnek szembe, melyeket még senki sem ingerelt azelőtt. Egy bivaly 4-6 éves korára érik meg a küzdelemre, ennél fiatalabbakat csak a tanulók, a noweirrák számára tartogatnak. A byzonokat, míg viadalra kerül a sor, gondosan őrzik: mondják, sokan kísérelték meg már a küzdelmeket mérgek vagy ajzószeres használatával befolyásolni. Ettől függetlenül visszaélések előfordulhatnak, olykor ügyes tolvajoknak, láthatatlanul lopakodó fejdázásoknak, máskor a gazdák pénzhűségének köszönhetően. Megjegyzésre érdemes, hogy amennyiben a byzon jól küzd, és ha igazi élményben

részelteti a közönséget, nem kell elpusztulnia. Azok az állatok, melyek ölték már embert pályafutásuk során, a tenyészetek féltett kincsei, s nem ritkán magasabb kort érnek meg gazdáiknál... Az ilyen byzonok nevét legalább annyira jegyzik, mint a híres gon-morrákét, leszármazottaik ellen küzdeni pedig bármelyik szívszúrónak megtiszteltetést jelent.

A byzonokat külön erre a célra létrejött karámokban tenyésztik, s nem egy jómódú kereskedő vagy nemes fektet be ezekben a gazdaságokba, hiszen amellet, hogy folyamatosan szállítanak a különböző arénáknak, az állat győzelme esetén komoly pénzjutalom is üti a gazda markát. A legnevesebb karám az ettazari Fulmini-tenyészet, ahol a legendás Draggo vérvonalából azóta több elhíresült jószág származott le, de a terdellai Warradovik-, vagy a seiravari Gothmund-karámból is több, az arénában nagy dicsőséget szerzett byzon származik.

Bár a byzonok nem kimondottan ravasz állatok, mégis, a kötött mozgásformáknak köszönhetően egy idő után kiismerik ellenfelük mozgását, s képesek átlátni, hogy számukra veszélyt nem a kendő, hanem a mögötte álló ember jelent. Azok a byzonok, melyek megnyerik az első viadalukat, különösen veszedelmesekké válnak, ez aztán minden további megnyert párharcra csak fokozódik. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az állatok az emberek harcmódorát kiismerve eredményesebben küzdenének ellenük, csupán azt, hogy az arénában, számukra már ismerős környezetben, a gon-morrák kötött stílusában küzdők ellen reakcióik gyorsabbak és kiszámíthatatlanabbak lesznek. Ha hozzáteszük, hogy egyes különösen veszélyes vérvonalak szintén pozitív módosítókat jelenthetnek az állatoknak, már érthető, hogy ezek a karámokban tenyésztett gyilkosok miért is számítanak félelmetes ellenfélnek.

A Fiesta Corragga Ynev más tájain

Bár azt lehetne hinni, hogy a Fiesta Corragga tipikus gorviki jelenség, mégis, Ynev más tájain is megrendezésre kerülnek byzonok

elleni küzdelmek. Többnyire olyan helyeken, ahol gorviki kolónia található, vagy erősen érezhető az ország befolyása, mint például Abaszisz, a Pentád területe, Erion gorviki negyede, a Kereskedő Hercegségek egyes országai (Erone, Dies Ravallona, Ghedorin), és a shadoni Felföld néhány városa. Ez utóbbi helyen a hatóságok tüzzel-vassal próbálják kiirtani a viadatok rendezésének szokását, ám a helyiek – talán mintegy függetlenségüket látva benne –, ellenállnak minden, a beszüntetést célzó rendeletnek.

Fiesta Corragga a játékban

A Fiestákon gladiátorok vagy más hivatásos viadorok sosem vesznek részt, csak nemesi származású gorviki ifjak, többnyire szabad harcosok, azaz siedono, olykor bárdok, esetleg lovagok. A byzonok elleni küzdelmet külön iskolákban tanítják, a tanulási idő egy év, a tandíj 20-30 arany. További költségeket jelent még a két rend ruházat, a segítő és azok felszerelése, abradói stílusú gon-morra esetén a ló s annak kiképzése. Ráadásul a legtöbb kezdő viador nemhogy pénzt kapna a küzdelméért, hanem még neki kell fizetnie, hogy arénába állhasson, csak a legtapasztaltabbaknak adatik meg a lehetőség, hogy e viadatok során összegyűjtött pénzből megéljenek. Így már könnyen érthetővé válik, hogy a nemesi származásúak között is miért vannak kevesen, akik a hatalmas összeg kifizetését megengedhetik maguknak, csupán a bátorságuk bizonyítása céljából.

A legnagyobb és egyben legnevesebb iskola az aquillai Morra Carrida, de szintén jó nevűnek számít a Gorvik tartománybéli Lorenzo Vique-i Bisonida, itt tanult például az ország leghíresebb gon-morrája is, aki szülővárosa után vette fel a

d'Olbarise nevet. Kedveltek még a warwiki Fiesta di Morra, a Ramierao a rokmundi Racallóban, vagy az Abradóban, Belderróban található Subita Morra, mely lovas harcmódban oktatja növendékeinek a küzdelem fortélyait. Két neves viadorról még érdemes szót ejteni, az egyik Ferrante con Abridani, aki rokmundi származása ellenére a legnevesebb gon-morra, aki abradói stílusban küzd, a másikuk Darana Ardovik, aki nő léte – sokak nemtetszésére – állt az arénába, s nyert meg több küzdelmet is.

Játéktechnikailag, ha a JK nemesi származású gorviki, s ki tudja fizetni a tandíjat, beiratkozhat egy iskolába. A képzés 15 Kp-ba kerül, ennek során a karakter elsajátítja az Állatismeret képzettség Mesterfokát, de csak a byzonokra, megtanulja a ceremónia menetét és az alaplépéseket. Ha azelőtt nem tudott volna ramierával (vagy abradói stílusú küzdelemnél lándzsával) bánni, azt is megtanulja, de ezt már külön képzettségpontokért, ugyanúgy, mint a lovas gon-morráknak a Lovaglás Mesterfokát. Megtanulnak továbbá egy különleges képzettséget is, amely a bajvívók Halálos Szúrására emlékeztet, de csak byzonokra alkalmazható. Ez az úgynevezett Szívszúrás, bár igazság szerint nem a byzon szívét, hanem egy, a lapockák közti pontot szúrnak meg. A sebzés +3k6 Ép, mely megfelelően legyengített állattal szemben elegendő szokott lenni, esély pedig 95 fölötti Támadó Dobásnál nyílik rá, ez azonban 2 Kp rááldozásával növelhető, így 94, 93, stb. dobásnál is sikeres lesz.

2008.03.20.

Szerző: Roan da Arcenar

Forrás: LFG.hu

Szerkesztette: Magyar Gergely